

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 20/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 april 2014 regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statsandel för kommunal basservice (RP 38/2014 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Lausunnot

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet, kulturutskottet och social- och hälsovårdsutskottet lämnat utlåtanden i ärendet. Utlåtandena (GrUU 16/2014 rd, KuUU 8/2014 rd och ShUU 3/2014 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Arto Luhtala, finansministeriet
- utredningsman Arno Miettinen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Ville Salonen, finansministeriet
- regeringsråd Merja Leinonen, undervisnings- och kulturministeriet
- regeringsråd Marja-Riitta Pönkä, undervisnings- och kulturministeriet
- biträdande avdelningschef Olli Kerola, social- och hälsovårdsministeriet
- forskarprofessor Unto Häkkinen, Institutet för hälsa och välfärd
- forskningschef Antti Moisio, Statens ekonomiska forskningscentral

- utvecklingschef Jouko Heikkilä, Finlands Kommunförbund
- kommundirektör Mikko Kärnä, Enontekiön kunta
- konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen, Lahden stad
- kommundirektör Pekka Rajala, Liminga kommun
- ekonomidirektör Marjatta Lilja, Orivesi stad
- ekonomichef Päivi Määttä, Brahestads stad
- ekonomidirektör Patrik Marjamaa, Vanda stad
- juris doktor Tanja Matikainen
- professor Eija Mäkinen
- professor Lasse Oulasvirta.

Dessutom har skriftliga yttranden lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- Utbildningsstyrelsen
- Helsingfors stad
- Joensuu stad
- Kouvola stad
- Merikarvia kommun
- Pudasjärvi stad
- Åbo stad
- Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf.

Dessutom har Bildningsarbetsgivarna rf lämnat ett yttrande till utskottet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att bestämningsgrunderna för statsandelarna enligt lagen om statsandel för kommunal basservice ändras.

Enligt förslaget slopas ur statsandelssystemet de nuvarande, separata statsandelsgrunder som omfattar grunderna för bestämmande av den allmänna delen, de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården, de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek samt bestämningsgrunderna för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet. Samtidigt föreslås det att antalet bestämningsgrunder minskas, att överlappningar gallras bort och att de graderingar av bestämningsgrunderna som har orsakat problem i samband med kommunsammanslagningar slopas.

De kalkylerade kostnaderna för statsandelen för basservice ska i det föreslagna nya systemet grunda sig framför allt på kostnaderna för varje åldersgrupp och sjukfrekvensen. Indelningen enligt ålder baserar sig i huvudsak på de gällande åldersklasserna. Det föreslås ändå att en ny åldersklass för 16—18-åringar tas i bruk i det nya systemet.

Sjukfrekvenskoefficientens delfaktorer är hälso- och sjukvård, äldreomsorg och socialvård. Som sjukfrekvenskoefficientens kostnadsfaktorer inom hälso- och sjukvården beaktas sjukdomar som ger rätt till specialersättning och för vilka det fastställs olika vikt-koefficienter enligt sjukdomarnas förekomst och vårdkostnader. Som kostnadsfaktor inom hälso- och sjukvården används också vikt-koefficienten för sjukpensionärer under 55 år. Som sjukfrekvenskoefficientens kostnadsfaktorer inom äldreomsorgen beaktas sjukdomar som är typiska för de äldsta åldersklasserna, som ger rätt till specialersättning och för vilka det fastställs olika vikt-koefficienter enligt sjukdomarnas förekomst och vårdkostnader. Som sjukfrekvenskoefficientens kostnadsfaktor inom socialvården beaktas enbart vikt-koefficienten för sjukpensionärer under 55 år. Det föreslås att vikten av sjukfrekvensen

som statsandelsgrund ökas och att vikten av åldersstrukturen minskas.

Som övriga kalkylerade statsandelsgrunder föreslås koefficienterna för arbetslöshet, främmande språk, tvåspråkighet, karaktär av skärgård, befolkningstäthet och utbildningsbakgrund.

Som den andra delen av kriterierna föreslås det att som statsandelsgrund ska användas grunderna för bestämmande av tilläggsdelar för fjärrorter, på basis av självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser och för kommuner inom samernas hembygdsområde.

Såväl för de kalkylerade kostnaderna som för grunderna för bestämmande av tilläggsdelar fastställs det årligen grundpriser genom förordning av statsrådet.

I propositionen föreslås det att utjämningsgränsen för utjämnningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna höjs till 100 procent. Det föreslås att utjämningsstillägget är 80 procent av skillnaden mellan utjämningsgränsen och kommunens kalkylerade skatteinkomst per invånare. Det föreslås att utjämningsavdraget sänks så att det är 30 procent av det belopp per invånare som överskrider utjämningsgränsen adderat med den överskjutande delens naturliga logaritm omräknad i procentenheter. I utjämnningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna föreslås det som en förändring att 50 procent av kärnkraftverkens fastighetsskatt ska beaktas.

Eftersom regeringen frångår bestämningsgrunderna för de uppgiftsbaserade statsandelarna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning föreslås ändringar också i de bestämmelser som gäller hemkommunsersättningar.

I propositionen föreslås en övergångstid på fem år för de kommunspecifika ändringar som föranleds av reformen av statsandelssystemet och ett särskilt övergångsarrangemang för hemkommunsersättningar.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2015.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

*Motivering**Utgångspunkter för reformen*

Syftet med statsandelsreformen är att förenkla systemets struktur, uppdatera grunderna för bestämmande av statsandelarna och flytta tyngdpunkten från utjämning av kostnaderna till utjämning av intäkterna. Vidare syftar reformen till att hela statsandelssystemets reformen ska vara neutral i fråga om kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. Statsandelssystemet för den kommunala basservicen utgörs å ena sidan av en utjämning av kostnadsskillnaderna i produktionen av basservice och å andra sidan en utjämning av skillnaderna i kommunernas inkomstunderlag. Genom den föreslagna lagen ändras bestämningsfaktorerna för båda dessa delar och den inbördes viktningen mellan dessa faktorer.

Det finns ett klart behov av en översyn av statsandelssystemet. I samband med behandlingen av statsandelsreformen 2010 förutsatte utskottet att ser till att revideringen av systemet med statsandelar till kommunerna fortgår och att bestämningsgrunderna för statsandelarna uppdateras så att de motsvarar de varierande förhållandena och servicebehoven i kommunerna (FvUB 19/2009 rd — RP 174/2009 rd). Också kulturutskottet och social- och hälsovårdsutskottet har uppmärksammat behovet av en justering av statsandelsgrunderna. Behovet av ökad klarhet i strukturen för statsandelssystemet har också anars poängterats i olika sammanhang.

Om de förslag som hänför sig till reformen

Statsandelssystemet ska förenklas bland annat genom att antalet bestämningsgrunder minskas betydligt och genom att överlappningar elimineras. I stället för cirka 50 kriterier kommer det nya systemet för basservicen att ha åtta kriterier som bygger på kalkylerade kostnader samt tre s.k. tilläggsdelar. Också antalet graderingar av bestämningsgrunderna minskar.

I fortsättningen ska statsandelarna i avgörande grad bygga på åldersstrukturen och sjukfrekvensen i kommunen. I fråga om åldersstrukturen

införs en ny åldersstrukturklassificering som i huvudsak bygger på den nuvarande indelningen. En helt ny grupp i systemet är åldersklassen 16—18 år. Sjukfrekvenskoefficienten ses över och bland annat de viktigaste specialersättningsgilla sjukdomarna och viktcoefficients för dem baserade på sjukdomsförekomsten och vårdkostnaderna föreslås bli beaktade som kostnadsfaktorer. Kostnadsviktningen i fråga om åldersstrukturen och sjukfrekvensen bygger i huvudsak på studier som nyligen genomförts av Institutet för hälsa och välfärd och Statens ekonomiska forskningscentral. Viktningarna av åldersgrupperna har justerats något på basis av bland annat kommunernas utlåtan under remissrundan. I fråga om sjukfrekvensen ställer propositionen de socioekonomiska faktorerna utanför kriteriet, eftersom deras viktcoefficients har ansetts vara små jämfört med sjukdomarnas viktcoefficients och de socioekonomiska faktorerna delvis ingår i andra kriterier.

Viktningarna av de övriga bestämningsgrunderna bygger delvis på de nuvarande kostnadsviktningarna och delvis på en prövning av vad som kan anses ändamålsenligt. Enligt uppgift har bestämningen av viktningarna försvårats av att det just inte finns några ingående studier om eller statistik över de olika kriteriernas kostnadseffekter i kommunerna i fråga om till exempel främmande språk, arbetslöshetsstruktur, befolkningstäthet eller fjärrortskaraktär.

I det här sammanhanget vill förvaltningsutskottet i likhet med kulturutskottet fästa uppmärksamhet vid att tvåspråkighetskriteriet i det nya systemet endast beaktar officiellt tvåspråkiga kommuner. Likväl får enspråkigt finsk- eller svenskspråkiga kommuner med invånare från båda språkgrupperna extra kostnader för service som ges på båda språken, till exempel kostnader för studiematerial.

Ett nytt kriterium är självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser, som ersätter dagens tätortsstrukturförhöjning. Självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser tillämpas inte för utjämning av skillnader i kostnadsstrukturen för bas-

service, utan är en separat tilläggsdel avsedd för finansiering av andra uppgifter. Den beaktar särskilt centrumområdenas specialkostnader, till exempel för stora infrastrukturprojekt som berör flera kommuner.

Den föreslagna lagen innebär att övergången från kostnadsutjämning till inkomstutjämning ska göras genom att öka viktningen av kommunernas inkomstunderlag i statsandelssystemet. Också beräkningen av inkomstutjämningen justeras. Utjämningsgränsen för utjämningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna höjs till 100 procent. Det föreslås att utjämningsstillägget är 80 procent av skillnaden mellan utjämningsgränsen och kommunens kalkylerade skatteinkomst per invånare. I praktiken betyder det att den kommun som får utjämningsstillägg och vars skatteinkomstunderlag växer, får en fördel som är 20 procent av denna tillväxt. I det gällande systemet har en kommun som ligger under utjämningsgränsen helt förlorat den nytta som uppstått genom växande inkomstunderlag. Det nya systemet sporrar därför också kommuner som ligger under utjämningsgränsen.

Justering av kostnadsfördelningen kommer att kvarstå som ett element i statsandelssystemet. Justeringsintervallet kommer dock att bli kortare. I fortsättningen ska justeringen av kostnadsfördelningen göras årligen. Enligt den föreslagna lagen ska den första justeringen göras för finansåret 2016 utgående från kostnadsuppgifterna för 2013.

För att göra statsandelssystemet klarare och enklare att behärska kommer i enlighet med rambeslutet dessutom statsandelarna och statsunderstöden för anläggning av läroanstalter och för anläggning av allmänna bibliotek att överföras till statsandelen för kommunal basservice.

Slutsatser

På det stora hela menar utskottet att reformen är tämligen väl ägnad att uppfylla de mål som ställts upp. Systemets struktur och de grundläggande lösningarna kan anses peka i rätt riktning. Systemet blir enklare och genomskinligare. Särskilt viktigt är det att grunderna för bestämmande av statsandelen uppdateras så att de bättre

motsvarar de faktorer och servicebehov som i dag präglar kommunerna. Utskottet ser det också som motiverat att den grundläggande principen för systemet bibehålls, dvs. att statsandelarna är kalkylerade.

Också kulturutskottet har ansett att de centrala ändringarna i och principerna för reformen av statsandelen för kommunal basservice är värda att stödas. Kulturutskottet har konstaterat att det nuvarande systemet är svåröverskådligt och dess bestämningsgrunder föråldrade och att systemet i sin helhet inte är sporrande. Det är enligt kulturutskottet nödvändigt att justera och uppdatera statsandelssystemet och det på skatteinkomsterna grundade utjämningsystemet.

Social- och hälsovårdsutskottet har också ansett det viktigt att överlappningar elimineras och att systemet förenklas. I sitt utlåtande konstaterar social- och hälsovårdsutskottet att principerna för fördelning av statsandelen blir rättvisare genom uppdateringen av bestämningskriterierna för sjukfrekvensen. Social- och hälsovårdsutskottet har ansett att statsandelsreformen är till fördel för social- och hälsovården.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Vid beredningen av betänkandet har förvaltningsutskottet beaktat grundlagsutskottets utlåtande.

Sammantaget sett anser förvaltningsutskottet att reformen är behövlig och angelägen. Enligt propositionen ska det nya statsandelssystemet införas vid ingången av 2015. Utskottet fäster uppmärksamhet vid att det i lagförslaget ikraftträdandebestämmelse i strid med gängse lagberedningspraxis har angetts ett datum för ikraftträdandet. Med hänsyn till att det för kommunerna i det rådande läget är av stor vikt att de har information om reformens innehåll och konsekvenser när de bereder budgeten för 2015, förordar förvaltningsutskottet att lagförslaget godkänns utan ändringar också till denna del.

Vidareutveckling och uppföljning av statsandelssystemet

Enligt den föreslagna lagen ska viktningen av och innehållet i koefficienterna för åldersstruk-

tur och sjukfrekvens utredas och bedömas vart femte år. I samband med behandlingen av propositionen har det också kunnat konstateras att det inte varit möjligt att göra de behövliga ändringarna i alla kriterier för bestämmande av statsandelen. Utskottet anser att utvecklingen av statsandelssystemet måste fortsätta så snart som möjligt. Det måste följas upp hur de nu föreslagna bestämningsfaktorerna och viktningarna fungerar, och vid behov måste de justeras. Vidare krävs en bedömning av huruvida faktorer för hälsofrämjande och prevention kan beaktas i högre grad. Vidare måste de kostnader som förorsakas kommunerna till följd av ordnandet av de olika uppgifterna inom basservicen följas upp. Som bäst pågår en reform av social- och hälsovården, en totalreform av kommunallagen och genomförandet av det strukturpolitiska programmet. De behov som tydliggörs genom dessa reformer kan beaktas i samband med den fortsatta utredningen av statsandelsreformen.

De föreslagna ändringarna av statsandelskriterierna är kostnadsneutrala vad beträffar rela-

tionen mellan stat och kommuner. De nya grunderna medför dock betydande förändringar för enstaka kommuner. Det beror framför allt på att det gällande systemets centrala beräkningsgrunder i hög grad är föråldrade och överlappar varandra innehållsmässigt. De tar inte heller tillräckligt stor hänsyn till skillnaderna i kommunernas servicebehov. För att övergången ska löpa så friktionsfritt som möjligt föreslås det att lagstiftningen börjar tillämpas vid olika tidpunkter. Minskningarna och ökningarna i statsandelarna till enstaka kommuner införs gradvis under en femårsperiod med hjälp av övergångsutjämnings. I fråga om kommuner som förlorar statsandelar betonar förvaltningsutskottet att deras möjligheter att anpassa sin ekonomi måste utvärderas ytterligare när reformen verkställs.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 12 juni 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pirkko Mattila /saf
vordf. Mika Kari /sd
medl. Heikki Autto /saml
Rakel Hiltunen /sd
Reijo Hongisto /saf
Risto Kalliorinne /vänst
Elsi Katainen /cent
Timo V. Korhonen /cent
Antti Lindtman /sd

Markus Lohi /cent
Outi Mäkelä /saml
Tapani Mäkinen /saml
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Osmo Soininvaara /gröna (delvis)
Ulla-Maj Wideroos /sv
ers. Arja Juvonen /saf
Kari Tolvanen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.

RESERVATION

Motivering

Det grundläggande syftet med statsandelssystemet är att jämna ut de ekonomiska skillnaderna mellan kommunerna och stödja deras förutsättningar att ordna den lagfästa servicen på lika grunder i hela landet till en skälig skatte- och avgiftsbelastning.

Syftet med den nu aktuella statsandelsreformen är att förenkla och förtydliga systemet och att eliminera överlappningar. Dessa mål är motiverade, liksom det att sjukfrekvensen ges ökad vikt.

Reformen i sig eller utgallringen av kriterier får dock inte vara ett självändamål, särskilt om slutresultatet strider mot de grundläggande principerna för statsandelssystemet och ökar skillnaderna mellan olika kommuner och mellan hela regioner. Tyvärr ser det ut att gå så för alltför många kommuner och regioner.

Centerns utskottsgrupp menar att förslaget till statsandelsreform är problematiskt på många sätt, i synnerhet när det gäller finansieringsansvaret, utjämningen av skatteinkomster och likabehandlingen av kommuninvånarna. Det finns också utrymme för förbättring i fråga om de uppdaterade kriterierna. Det är inte forskning utan politiska överväganden som ligger bakom att till exempel antalet personer med främmande språk som modersmål ges stor vikt eller att regeringen lanserar ett kriterium för självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser eller att detta kriterium utformats som det har gjorts. Samma gäller de detaljerade reglerna för bestämmande av sjukfrekvenskoefficienten och viktningen av den samt den höga självrisken för självfinansieringsandelen i anslutning till utjämningssystemet utjämningstillägg. Särskilt självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser är ett konstgjort kriterium som är helt främmande i ett sammanhang som handlar om ordnandet av basservice. Ett ytterligare problem är att det ännu inte finns tillräckligt med information om de andra reformerna som påverkar finansieringen av den kommu-

nala servicen och därmed också statsandelssystemet, i synnerhet reformen av social- och hälsovården och finansieringen av den samt totalreformen av kommunallagen och utgallringen av kommunala uppgifter. Det är också helt otillbörligt att statsandelsreformen har kopplats till kommunens storkommunsprojekt och utnyttjas som en tumskruv för att tvinga fram kommunammanslagningar.

Regeringen kör över principen om finansiellt ansvar i relationen mellan kommun och stat

Grundlagen garanterar var och en vissa sociala och kulturella rättigheter. Riksdagens grundlagsutskott har i sin utlåtanpraxis konsekvent betonat att statsmakten, när den beslutar om uppgifter, måste följa principen om finansiellt ansvar och se till att kommunerna har faktiska möjligheter att klara av sina lagfästa skyldigheter.

Statsandelssystemet är uttryckligen det instrument som i praktiken verkställer principen om finansiellt ansvar och fördelar kostnadsansvaret mellan staten och kommunerna. Hur principen utfaller måste granskas separat för varje kommun. Principen om finansiellt ansvar tas upp också i den europeiska stadgan om lokal självstyrelse, som är gällande lagstiftning i Finland.

Under innevarande valperiod har regeringen varje år urholkat denna princip genom att lägga fler skyldigheter på kommunerna och samtidigt skära ned statsanslagen för kommunal service med historiskt stora belopp. Under perioden 2012—2017 kommer kommunerna att förlora totalt 6,9 miljarder euro i statsandelar. Nästa år får kommunerna cirka 1,5 miljarder euro mindre i statsandel än år 2011. Det råder nu en grundläggande obalans mellan kommunernas lagfästa uppgifter och de medel som anvisas för uppgifterna. I alltför många kommuner och hela regioner hotar denna snedvridning blir än värre, eftersom statsandelsreformen inte ger den totala kommunala ekonomin en enda extra euro. Om en

kommun får mer pengar, tas dessa pengar av en annan kommun.

Om statsandelsreformen genomförs får Finland tiotals kommuner som under innevarande valperiod blivit av med statsandelar på tre sätt: genom nedskärningar i statsandelen, genom att fastighetsskatten lyfts ut ur utjämningsystemet och genom denna statsandelsreform. Dessa i regel små och medelstora landsbygdskommuner ställs i en helt orimlig position som strider mot principen om finansiellt ansvar.

Regeringen bryter ner systemet för utjämnning av statsandelar

En central och offentligt uttalad ambition med reformen är att jämna ut inkomstbasen i stället för skillnaderna i kostnader och behov. Det ska ske genom att 720 miljoner euro överförs från kostnadsutjämnning till utjämnning av kostnadsbasen, vilket förutsätter en nedskärning på 134 euro per invånare i varje kommun.

Resultatet kan inte anses vara nöjaktigt och man ser till utjämningsystemet. Det är i sig ändamålsenligt att höja taket för utjämnning av statsandelar enligt skatteinkomster till 100 procent av alla kommuners kalkylerade genomsnittliga skatteinkomster per invånare. Den självrisk på 20 procent som fastställts för utjämningslägget leder dock till att kommuner med en svag skatteinkomstbas — ofta landsbygds- eller glesbygdskommuner där invånarna har låg beskattningsbar inkomst — förlorar statsandelar. Det skvallrar om regeringens hårda politik mot låginkomsttagarna, dvs. mot dem är i störst behov av skattefinansierad offentlig service.

Vi menar att utjämningsystemets självrisk borde ha slopats eller lagts på en lägre nivå, till exempel 10 procent. Då skulle inte skillnaderna mellan kommunerna öka så drastiskt som nu blir fallet.

Regeringen kränker principen om likabehandling av kommuninvånarna

Att möjliggöra principen om likabehandling är ett av de viktigaste, om inte det viktigaste syftet

med statsandelssystemet. Tack vare statsandelsystemet kan basservice ordnas på i stort sett samma villkor i hela landet.

Bortsett från några enstaka undantag är grundtonen för statsandelsreformen klar: centrala städer med starkt skatteinkomstbas får mer pengar, och ju längre bort en kommun ligger från den centrala staden, desto mer förlorar kommunen i statsandelar. Det är en fråga av stor vikt, eftersom det fortfarande bor cirka 760 000 människor i landsbygdskommunerna, skärgårdskommunerna och andra kommuner med långa avstånd mellan olika funktioner.

I över 30 kommuner skulle enbart statsandelsreformen leda till en minskning av statsandelen med två procentenheter eller mer, mätt enligt det tryck på höjning av kommunalskatten som uppstår. Samtliga dessa kommuner har färre än 10 000 invånare.

Om inte förr så blir inser man det ohållbar i situationen senast när man beaktar de redan genomförda nedskärningarna i statsandelarna och det faktum att fastighetsskatten lyfts ut ur systemet för utjämnning av statsandelar. För nästan en tredjedel av Finlands kommuner innebär det att kommunalskatten borde höjas med tre procentenheter eller mer, i värsta fall med över sju procentenheter. Också i detta fall gäller det enbart kommuner med färre än 10 000 invånare. Den föreslagna, graderade övergångstiden på fem år räcker inte till för att anpassa funktionerna i dessa kommuner, nej, uppgiften är i sig fullständigt omöjlig. Denna särbehandling gäller inte bara enskilda kommuner, utan hela områden, stora som landskap, där inte ens de av regeringen förordade kommunsammanslagningarna kan råda bot på svårigheterna.

Centerns utskottsgrupp menar att den ojämlika behandlingen av kommunerna i praktiken betyder ojämlik behandling av kommuninvånarna. Det innebär att den grundlagsfästa likabehandlingen ställs på prov. Vi accepterar inte att regeringen genom sina egna åtgärder särbehandlar kommuninvånarna på detta flagranta sätt.

Statsandelssystemet reformeras utifrån bristfälliga uppgifter

Riksdagens grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid att det vid sidan av översynen av statsandelsreformen dessutom pågår reformer av kommunstrukturen, kommunallagen och strukturerna inom social- och hälsovården. Grundlagsutskottet ser det som motiverat de konstitutionella dimensionerna i anslutning till statsandelssystemet bedöms som en helhet i samband med dessa lagstiftningsprojekt.

Centerns utskottsgrupp omfattar grundlagsutskottets syn. Det vore förnuftigt att behandla statsandelsreformen först när lagförslagen om ordnandet och finansieringen av social- och hälsovården lagts fram och det finns information om de nya normer som kommer att ingå i bl.a.

kommunallagen, däribland i fråga om skyldigheten att täcka underskott. Fram till dess har regeringen möjlighet att rätta till bristerna i förslaget till statsandelsreform, till exempel när det gäller bedömning av konsekvenserna för likabehandlingen av kommuninvånarna och för principen för finansiellt ansvar samt reformen av statsandelssystemet för utbildning på andra stadiet, som helt saknas i propositionen. Förbättringar krävs också i fråga om fjärrortskoefficienten och sjukfrekvenskoefficient, där endast de tolv vanligaste folksjukdomarna beaktas.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors den 12 juni 2014

Elsi Katainen /cent
Timo V. Korhonen /cent

Markus Lohi /cent

Vi omfattar reservationen:

Pirkko Mattila /saf
Reijo Hongisto /saf

Arja Juvonen /saf